

סדר תיקון ליל שבועות

מבוא

להאזנה לביצועים של הפיוטים
← לחצו על הכותרות →

- חג השבועות כחג מתן תורה
- לימוד תורה כל הלילה
- מהו תיקון ליל שבועות? ומה צריך לתקן?
- התיקון המסורתי
- הזמנה לתיקון
- כיצד אומרים את התיקון?
- החדר והישיבה

חג השבועות

חג השבועות הוא השני מבין שלושת הרגלים (פסח, שבועות וסוכות) שבהם הייתה מצווה לעלות לרגל לבית המקדש בירושלים.

יש לחג כמה שמות המבטאים את תכניו:

חג השבועות – על שם שבעת השבועות שבהם סופרים את ספירת העומר.

חג הקציר – בתקופה זו נוהג לקצור את החיטה, אשר ממנה היו מביאים בשבועות את קרבן שתי הלחם. בשבועות קוראים את מגילת רות שמתחילה בימי קציר החיטים ותוכנה המרכזי הוא החדש.

חג הביכורים – מיום זה החלו להביא לבית המקדש את הביכורים, הפירות הראשונים משבעת המינים. בראשית ההתיישבות החדשה בארץ ישראל החלו החקלאים במושבים ובקיבוצים לציין יום זה כיום הודיה ושמחה על התנובה ועל הילדים החדשים שנולדו.

עצרת – שמשמעותה יום של עצירה, סיכום וכינוס כל המדרגות שקנינו במשך ספירת שבע השבועות. וכיוון שהספירה מתחילה בחג הפסח, הרי שחג השבועות הוא מסכם וחותר את המהלך שנמשך מתחילת הפסח.

חג השבועות כחג מתן תורה

חג השבועות כחג מתן תורה על פי חז"ל, יום מתן התורה במעמד הר סיני חל בו' בסיוון, ובו חל חג השבועות. אל מתן התורה אנחנו מגיעים לאחר תקופת הכנה של ספירת העומר, הנמשכת ארבעים ותשעה יום, החל ממוצאי החג ראשון של פסח. לאחר ימים אלו אנו מוכנים לקבל את התורה.

מדוע לא נקבע בתורה תאריך מוגדר לחג מתן תורה? אחת התשובות לשאלה היא שלא רצה הקב"ה להגדיר יום ידוע, "לפי שצריך האדם שיהיה דומה לו בכל יום מימות השנה כאילו באותו יום קבלה מהר סיני" (כלי יקר, ויקרא כג). התורה תופסת מקום מרכזי בחיים היהודיים ומצווה ללמוד ולהגות בה כל יום ויום שנאמר: "לא-ימוש סֶפֶר התּוֹרָה הַזֶּה מִפִּיךָ וְהִגִּיתָ בוּ יוֹמָם וְלַיְלָה" (יהושע א, ח). כדי שהתורה לא תהפוך לדבר שגרתי ומשעמם, האתגר שלנו הוא ש"לא יהיו הדברים בעינינו כדברים עתיקים שנפשו שבעה מהם, אלא כל יום יהיו כדבר חדש שניתן בו ביום" (ילקוט מעם לועז, שמות יט).

החסידיים שואלים שאלה נוספת: מדוע החג נקרא חג מתן תורה ולא חג קבלת התורה? ומשיבים: כי את התורה נתן הקדוש ברוך הוא פעם אחת, אבל קבלתה היא מעשה שעל כל יהודי לעשות מדי יום ביומו. אחת מברכות התורה, אשר מברכים בכל בוקר ובשעת העלייה לתורה, נחתמת במילים: "ברוך אתה ה' נותן התורה". לא בלשון עבר – נתן, אלא בלשון הווה – נותן. כל יום בפני עצמו הוא יום מתן תורה. בחג השבועות בכל שנה ושנה אנחנו שבים אל הרגע הראשון המיוחד שבו ה' נתן לנו את התורה במעמד הר סיני, ובכל יום ויום אנחנו מקבלים אותה מחדש בזכות אותה נתינה.

מהו תיקון ליל שבועות? ומה צריך לתקן?

המדרש מספר שבלייל מתן תורה בני ישראל נרדמו. "ישנו להם ישראל כל אותו לילה לפי ששינה של עצרת עריבה, והלילה קצר. בא הקב"ה ומצאן ישנים... והיה משה מעורר לישראל" (שיר השירים רבה א, יב, ב). כדי לתקן את אותה שינה נוסד המנהג להיות ערים וללמוד תורה בחשק בכל ליל מתן תורה.

חכמי הזוהר מציינים משמעות אחרת, שלפיה לא את מעשי אבותינו אנחנו מבקשים לתקן. המילה תיקון היא במובן אחר לחלוטין. חג השבועות נתפס כיום הכלולות של כנסת ישראל והקב"ה, של הקב"ה והשכינה ושל התורה שבכתב והתורה שבעל פה. "ועל כן החסידים הראשונים לא היו ישנים בזה הלילה, והיו עמלים בתורה, ואומרים נבוא לרשת ירושה קדושה לנו ולבנינו בשני עולמות. ואותו לילה כנסת ישראל מתעטרת עליהם ובאה להזדווג בו במלך, ושניהם מתעטרים על ראש אלו שזוכים לכך. ר' שמעון כך אמר, בשעה שנאספים החברים בזה הלילה אצלו, נבוא לתקן תכשיטי הכלה כדי שתמצא למחר בתכשיטיה ותיקוניה אצל המלך כמו שיאות" (זוהר ויקרא פרשת אמור צח, א). התיקון הוא הכנת והתקנת קישוטיה ותכשיטיה של הכלה. הם אינם קישוטים חומריים ומוחשיים, אלא הם עשויים מחידושי תורה ומחריזה של תורה נביאים וכתובים, תורה שבעל פה ותורת הסוד. חברי הכלה נאספים בלילה זה ועוסקים בקישוט הכלה לקראת החופה והזיווג עם המלך.

המנהג ללמוד תורה בשבועות במשך כל הלילה הוא עתיק יומין, אך בתחילה הוא היה מיועד ליחידי סגולה בלבד, לחכמים ולרבנים, ולא לכלל העם. בהדרגה הוא חלחל אל כלל באי בתי הכנסת. במהלך הדורות, ובמיוחד בעשורים האחרונים, הפך לימוד התורה בלילה לתוכן מרכזי של חג השבועות לציבור הרחב. במקומות רבים ומגוונים בארץ נערכים תיקוני ליל שבועות לאורך כל הלילה, ובהם מוצעים שיעורים שאליהם נוהרים אנשים ונשים רבים מכל גוני החברה.

התיקון המסורתי

באמצע המאה ה-16 כבר מתואר שכל אנשי צפת נוהגים מנהג זה: "ערב שבועות: ישנים שעה אחת או ב' שעות, אחר שעשו צרכי מועד, לפי שבליילה אחר האכילה מתקבצים בבתי כנסיות, כל קהל וקהל בבית הכנסת שלו, ואינם ישנים כל הלילה, וקורין תורה נביאים וכתובים, ומשניות וזהר ודרשות בקראי עד אור הבוקר, ואז כל העם טובלים בבוקר קודם תפלת שחרית, כדאיתא בזוהר פ' אמור, מלבד הטבילה שטובלין בערב שבועות" (הנהגות אנשי צפת, על פי ר' אברהם גלנטי). ובספר "חמדת ימים" (איזמיר, המאה ה-18) כתוב: "וכבר נתפשט המנהג בכל תפוצות ישראל לנדד שינה מעיניהם בליל התקדש החג הקדוש הזה, ועומדים על עומדם, כל הלילה עוסקי[ם] בתורה נביאים וכתובים, לחבר את האוהל להיות אחד, ועוסקים בתורה שבעל פה רוב הלילה לקשט את הכלה הנעימה להכין אותה ולסעדה ליכנס לחופה למחר."

מסורת זו הובילה לגיבוש סדר תיקון ליל שבועות המבוסס על חריזת התורה שבכתב עם התורה שבעל פה ועם תורת הסוד בדרך הזו: קוראים שלושה פסוקים ראשונים ושלושה אחרונים של כל פרשה מפרשיות התורה, ויש חלקים שקוראים בשלמות, כמו מעמד הר סיני ועשרת הדיברות. לאחר קריאת התורה קוראים שלושה פסוקים ראשונים ושלושה אחרונים מכל ספר נביאים וכתובים. אחר כך קוראים משנה ראשונה ואחרונה של כל מסכת, ויש שאין נוהגים לקרוא משניות. בהמשך קוראים תרי"ג מצוות, מדרשים על מתן תורה, ולבסוף "אֲדָרָא רבא" וקטעים נוספים מספר הזוהר.

כיצד אומרים את התיקון?

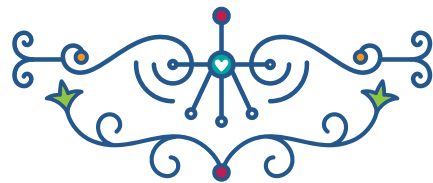
בכל המסורות קיימות נעימות קריאה שונות לכתבי הקודש. יש הקוראים בטעמים, יש המאמצים נעימת קריאה פשוטה ויש הקוראים בהטעמה וללא מנגינה. את הקריאה ניתן לבצע יחד, או לחלק את הקריאה בין המשתתפים בתיקון. כדאי לתת את הדעת על הקריאה החדשה שנוצרת מקריאת מקטעים קצרים שאינם נמצאים במקור ברצף, ומדגישה את הפערים בטקסט. ספר איוב, למשל, הופך לסיפור אחר המסתיר או דווקא מעורר את כל הדרמה החסרה. ניתן להתעמק בפרשת מתן תורה, המובאת כמעט במלואה.

החדר והישיבה

אנחנו מציעים לשלב בתיקון את כל החושים. ניתן להעמיד במרכז החדר שולחן שמסביבו יושבים ורואים את פניהם של כל בני החבורה. בשבועות נוהגים לאכול מאכלי חלב מפני שהתורה נמשלה לדבש וחלב שנאמר: "דבש וְחֶלֶב תַּחַת לְשׁוֹנֶךָ" (שיר השירים ד, יא). כדאי להכין ולסדר מיני מאפה חלביים או מיני מתיקה כדי להרגיש את מתיקות לימוד התורה בלילה. אפשר לאפות עם הילדים עוגיות בצורת אותיות ולערוך אותם להשתתף בתיקון, לאכול ממעשה ידיהם ולשיר שירים לשבועות שלמדו בגן ובבית הספר. יש מנהג לקשט את הבית ואת בית הכנסת בענפים וצמחים יפים וריחניים, לכבוד התורה שניתנה לנו בחג השבועות. וכיוון שהתורה מוסיפה חיים, נהגו לקשט את בית הכנסת בענפים מן הצומח שמבטאים חיים, כשם שגם בזמן מתן תורה התעטף הר סיני בצמחים לכבוד התורה. יש מניחים ענפים שיש בהם ריח, כדי להוסיף עונג ושמחה, ולבטא את מעלתה הרוחנית של התורה, שאמרו חכמים "מכל דיבור ודיבור שיצא מפי הקב"ה נתמלא כל העולם כולו בשמים" (שבת פח, ב).

אנחנו מזמינים אתכם לאמץ דרך זו של קישוט הכלה על ידי אמירת ולימוד מחרוזת התורה, הנביאים והכתובים. קריאה זו בדילוגים ממקדת מבט חדש על התורה, ומאפשרת התבוננות בתחילתו ובסופו של כל ספר. בתיקון המובא לפניכם ערכנו סדר מקוצר מתוך התיקון השלם, ועל פי אחד המנהגים כללנו בו רק את התורה, הנביאים והכתובים, שאליהם הוספנו מפיוטי ושירי המסורות השונות שמושרים בשבועות. חילקנו את התיקון לתחנות, המובילות אותנו אל החופה, אל הייחוד וחשק האהבה.

את התיקון ניתן לבצע בדרכים שונות: יש הקוראים את כל התיקון ברצף אחד. אנחנו מציעים כאן את חלוקת התיקון לתחנות, ובין תחנה לתחנה – פיוטים, שירים וניגונים, שעליהם אומר ר' נחמן מברסלב: "פִּי הַתְּחַבְּרוֹת שְׁנֵי דְבָרִים הוּא עַל־יְדֵי נְגוּן וְכָלִי שִׁיר, וְהָבֵן. וְזֶה בְּחִינַת כָּלִי זָמַר שֶׁמִּנְגִּין עַל חֲתָנָה" (ליקוטי מוהר"ן קמא, רלז). החיבור שאנחנו יוצרים בלילה זה בין הכלה ובין החתן הוא גם באמצעות השירה. לדבקים בנוהג לקיים בלילה שיעורים שונים אנחנו ממליצים לשלב בין השיעורים קריאה בתיקון המסורתי, תחנה אחת בכל פעם, או שיעור אחד יוקדש לאמירת התיקון המקוצר כולו. השנה (תש"פ) אנחנו נקראים שלא להתכנס בעם רב בבתי הכנסיות ובמקומות הלימוד; אנחנו מציעים לכם לערוך את התיקון בבתיכם, באמצעות מדריך זה.

לילה; ולמחרת היום אינה נכנסת לחופה אלא עמהם, ואלו נקראים 'בני החופה'. וכיון שהיא נכנסת לחופה, הקדוש ברוך הוא שואל עליהם ומברך אותם ומעטר אותם בעטרותיה של הכלה. אשרי חלקם. והיה רבי שמעון ו[עמו] כל החברים מרננים ברינת התורה ומחדשים דברי תורה כל אחד ואחד מהם, והיה שמח רבי שמעון וכל שאר החברים".
(זוהר חלק א, ח ע"א תרגום מתוך ישראל תשבי, משנת הזוהר, חלק ב, עמ' תקע-תקעא)

"רבי שמעון היה יושב ועוסק בתורה בלילה, שהכלה מתחברת עם בעלה. ששנינו: כל החברים של בני היכל הכלה צריכים באותו לילה, שהכלה מזומנת להיות למחרת היום בתוך החופה עם בעלה, להיות עמה כל אותו לילה ולשמוח עמה בתיקוניה שהיא נתקנת; לעסוק בתורה, מתורה לנביאים ומנביאים לכתובים, ובמדרשות של פסוקים וברזי החכמה, משום שאלו הם תיקוניה ותכשיטיה. והיא נכנסת עם נערותיה ועומדת על ראשיהם, והיא נתקנת בהם ושמחה בהם כל אותו

יהי רצון מלפניך ה' אלהינו ואלהי אבותינו
שבזכות למוד התורה כל הלילה
ושאנו שמחים עם הכלה בתיקוניה שהיא נתקנת;
ועוסקים בתורה, מתורה לנביאים ומנביאים לכתובים.
זכנו להיות כמעין נובע, כמעין גנים באר מים חיים,
כנהר המתגבר,
כנהר שאינו פוסק לעולם
בתורה, במצוות ובמעשים הטובים.
והאר עיננו במה שנלמד כדכתיב:
גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך:
כי יי יתן חכמה מפיו דעת ותבונה:
ברוך אתה יי למדני חקיך:
ויהי נעם אדני אלהינו עלינו
ומעשה ידינו כוננה עלינו
ומעשה ידינו כוננהו:

נמשלו דברי תורה במים
מה מים מסוף העולם ועד סופו,
כך תורה מסוף העולם ועד סופו.
מה מים חיים לעולם,
כך תורה חיים לעולם.
מה המים משיבין הנפש,
כך תורה משיבת נפש.
ומה המים מניחין מקום גבוה והולכים במקום נמוך,
כך תורה מנחת מי שדעתו גבוהה עליו,
ומדבקות במי שדעתו נמוכה עליו.
ומה מים אין מתקמין בכלי כסף וזהב
אלא בירוד שבכלים,
כך תורה אין מתקמית
אלא במי שעושה עצמו ככלי חרס.
מה המים מגדלין את הצמחים,
כך דברי תורה מגדלין את כל מי שהוא עמל בהן כל צרכן.
(מבוסס על שיר השירים רבה א, יט)

יְפֵה וְתִמָּה / ר' שלמה אביטבול

מרוקו, המאה ה-19

שיר אהבה לתורה, מתוך שירת הבקשות של יהודי מרוקו.
כאוהב המתאר את אהובתו, כך מתאר הפייטן לא רק
את סודותיה של התורה, אלא גם את המגע שלו עצמו באותיות
ובניקוד כהתעלסות באהבים, תוך אזכורים רבים משיר השירים.

יְפֵה וְתִמָּה תוֹרָה תְּמִימָה הַנְּעִימָה
מִי יוֹכֵל לְהַעֲמִיק בְּסוּדָךְ סוּד אֱלֹהִים חַיִּים

אור זיו זְהַרְךָ בּוֹעֵר תוֹךְ קִרְבִּי
תְּמִיד יְדַרְשׁוּ אוֹתָךְ רַבִּים חֲקִים וּמְצוֹת טוֹבִים
אֶת כָּל לְבוֹת מְלֵהִיבִים נְאֻהֲבִים וְגַם נִשְׁגָּבִים
וּכְפִטִישׁ יְפוּצָץ סְלַעִים וְהָרִים
חַן דְּדִיךְ יָרוּוּ בְּכָל עֵת תוֹרַת אֲמַת
מִפִּיךָ אָנוּ חַיִּים מִיַּן סוּד אֱלֹהִים חַיִּים

יְפֵה וְתִמָּה...

נִתְעַלְסָה בְּגִיל בְּאַהֲבִים
בְּסוּד נְקֻדוֹת עִם הַתְּבוֹת כְּתָרִים עִם אוֹתִיּוֹת
פְּתוּחוֹת עִם סְתוּמוֹת נְעֻלְמוֹת סוּדָם בְּרָמוֹת
אוֹרוֹת עֲלִיוֹנִים טוֹב מְזַהֵב וּפְנִינִים
מַעֲיָן גְּנִים בְּשִׁבְעִים פָּנִים כָּלֶם חוֹנִים
הוּ אֲנִי עֶבֶד נִרְצָע לְךָ קִנְיָן בְּלֵב שְׁלֵם

יְפֵה וְתִמָּה...

....

מֵה טוֹב דוֹדִיךָ אַחוֹתִי כָלָה
נִפְתַּת צוּף דְּבִשׁ שְׁפַתֶיךָ גֹן נְעוּל דְּלֶתֶיךָ
רִיחַ טוֹב בְּגִדֶיךָ דוֹדֶיךָ יְפִי עֵינֶיךָ
חֲמָה וּלְבָנָה כָּלֶם עֲמָדוֹ מְאוֹרֶךָ
כִּי אֶרְךָ יָמִים בִּימֵינֶךָ עֲשֵׂר בְּשִׁמְאַלֶךָ
בְּרוּךְ בּוֹרְאֶךָ בְּיַפְיֶךָ וְהַדְרֶךָ אֵל חֵי הָעוֹלָמִים

יְפֵה וְתִמָּה...

בראשית

למינה ואת־הבהמה למינה ואת כל־רמש האדמה למינהו וירא אלהים כִּי־טוב: ויאמר אלהים נעשה אדם בצלמנו כדמותנו וירדו בדגת הים ובעוף השמים ובבהמה ובכל־הארץ ובכל־הרמש הרמש על־הארץ: ויברא אלהים | את־האדם בצלמו בצלם אלהים ברא אתו זכר ונקבה ברא אתם: ויברך אתם אלהים ויאמר להם אלהים פרו ורבו ומלאו את־הארץ וכבשה ורדו בדגת הים ובעוף השמים ובכל־חיה הרמשת על־הארץ: ויאמר אלהים הנה נתתי לכם את־כל־עשב | זרע זרע אשר על־פני כל־הארץ ואת־כל־העץ אשר־בו פרי־עץ זרע זרע לכם יהיה לאכלה: ולכל־חית הארץ ולכל־עוף השמים ולכל | רומש על־הארץ אשר־בו נפש חיה את־כל־ירק עשב לאכלה ויהי־כן: וירא אלהים את־כל־אשר עשה והנה־טוב מאד ויהי־ערב ויהי־בקר יום הששי:

ויכלו השמים והארץ וכל־צבאם: ויכל אלהים ביום השביעי מלאכתו אשר עשה וישבת ביום השביעי ויקדש אתו כי בו שבת מכל־מלאכתו אשר־ברא אלהים לעשות:

אלה תולדות נח נח איש צדיק תמים הנה בדרתיו את־האלהים התהלך־נח: ויולד נח שלשה בנים את־שם את־חם ואת־יפת: ותשחת הארץ לפני האלהים ותמלא הארץ חמס: וירא אלהים את־הארץ והנה נשחתה כִּי־השחית כל־בשר את־דרכו על־הארץ:

ויאמר יהוה אל־אברם לך־לך מארצה וממולדתך ומבית אביך אל־הארץ אשר אראך: ואעשה לך גדול ואברכה ואגדלה שמך והיה ברכה: ואברכה מברכך ומקללך אאר ונברכו בך כל משפחת האדמה:

ואלה תולדות יצחק בן־אברהם אברהם הוליד את־יצחק: והיה יצחק בן־ארבעים שנה בקחתו את־רבקה בת־תואל הארמי מפדן ארם אתות לבן הארמי לו לאשה: ויעתר יצחק ליהוה לנכח אשתו כי עקרה הוא ויעתר לו יהוה ותהר רבקה אשתו:

בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ: והארץ היתה תהו ובהו וחשך על־פני תהום ורוח אלהים מרחפת על־פני המים: ויאמר אלהים יהי אור ויהי־אור: וירא אלהים את־האור כִּי־טוב ויבדל אלהים בין האור ובין החשך: ויקרא אלהים | לאור יום ולחשך קרא לילה ויהי־ערב ויהי־בקר יום אחד:

ויאמר אלהים יהי רקיע בתוך המים ויהי מבדיל בין מים למים: ויעש אלהים את־הרקיע ויבדל בין המים אשר מתחת לרקיע ובין המים אשר מעל לרקיע ויהי־כן: ויקרא אלהים לרקיע שמים ויהי־ערב ויהי־בקר יום שני: ויאמר אלהים יקוו המים מתחת השמים אל־מקום אחד ותראה היבשה ויהי־כן: ויקרא אלהים | ליבשה ארץ ולמקנה המים קרא ימים וירא אלהים כִּי־טוב: ויאמר אלהים תדשא הארץ דשא עשב מזרע זרע עץ פרי עשה פרי למינן אשר זרעו־בו על־הארץ ויהי־כן: ותוצא הארץ דשא עשב מזרע זרע למינהו ועץ עשה־פרי אשר זרעו־בו למינהו וירא אלהים כִּי־טוב: ויהי־ערב ויהי־בקר יום שלישי:

ויאמר אלהים יהי מארת ברקיע השמים להבדיל בין היום ובין הלילה והיו לאתת ולמועדים ולימים ושנים: והיו למאורת ברקיע השמים להאיר על־הארץ ויהי־כן: ויעש אלהים את־שני המארת הגדלים את־המאור הגדל לממשלת היום ואת־המאור הקטן לממשלת הלילה ואת הכוכבים: ויתן אתם אלהים ברקיע השמים להאיר על־הארץ: ולמשל ביום ובלילה ולהבדיל בין האור ובין החשך וירא אלהים כִּי־טוב: ויהי־ערב ויהי־בקר יום רביעי:

ויאמר אלהים ישרצו המים שרץ נפש חיה ועוף יעופף על־הארץ על־פני רקיע השמים: ויברא אלהים את־התנינם הגדלים ואת כל־נפש החיה | הרמשת אשר שרצו המים למינהם ואת כל־עוף כנף למינהו וירא אלהים כִּי־טוב: ויברך אתם אלהים לאמר פרו ורבו ומלאו את־המים בימים והעוף ירב בארץ: ויהי־ערב ויהי־בקר יום חמישי:

ויאמר אלהים תוצא הארץ נפש חיה למינה בהמה ורמש וחית־ארץ למינה ויהי־כן: ויעש אלהים את־חילת הארץ

בְּרִמְנֵשָׁה יִלְדוּ עַל־בְּרֵכֵי יוֹסֵף: וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל־אֶחָיו אֲנֹכִי
מֵת וְאֱלֹהִים פָּקְדוּ יִפְקְדוּ אֶתְכֶם וְהֵעֲלָה אֶתְכֶם מִן־הָאָרֶץ
הַזֹּאת אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאֲבֹרָהֶם לֵיכָתוּב וְלֵיעֲקֹב:
וַיִּשְׁבַּע יוֹסֵף אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר פָּקְדוּ יִפְקְדוּ אֱלֹהִים
אֶתְכֶם וְהֵעֲלֵתֶם אֶת־עַצְמֹתַי מִזֶּה: וַיָּמָת יוֹסֵף בְּרִמְאָה
וַעֲשָׂר שָׁנַיִם וַיַּחַנְטוּ אֹתוֹ וַיִּישֵׂם בְּאֶרְזוֹן בְּמִצְרַיִם:

וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר שֶׁבַע וַיֵּלֶךְ חֲרֹנָה: וַיִּפְגַּע בְּמִקְוֹם וַיִּלְוֶן שֵׁם
כִּי־בֵּא הַשֶּׁמֶשׁ וַיִּקַּח מֵאֲבְנֵי הַמִּקְוֹם וַיִּשֶׂם מֵרָאשֵׁיתוֹ וַיִּשְׁכַּב
בְּמִקְוֹם הַהוּא: וַיַּחֲלֵם וְהִנֵּה סֶלֶם מֵצֶבֶד אֶרְצָה וּרְאִישׁוֹ מִגִּיעַ
הַשָּׁמַיְמָה וְהִנֵּה מִלְאָכֵי אֱלֹהִים עֹלִים וַיִּרְדּוּ בּוֹ:

וַיֵּשֶׁב יוֹסֵף בְּמִצְרַיִם הוּא וּבֵית אָבִיו וַיְחִי יוֹסֵף מֵאָה וַעֲשָׂר
שָׁנַיִם: וַיֵּרָא יוֹסֵף לְאֶפְרַיִם בְּנֵי שְׁלֹשִׁים גַּם בְּנֵי מְכִיר

שמות

נַעֲשֶׂה וַיִּשְׁבַּע מֶשֶׁה אֶת־דָּבָרֵי הָעַם אֶל־יְהוָה: וַיֹּאמֶר יְהוָה
אֶל־מֹשֶׁה הִנֵּה אֲנֹכִי בָּא אֵלֶיךָ בְּעַבְדִּי בְּעִבְרֵי שְׁמַע
הָעַם בְּדָבָרֵי עַמְּךָ וְגַם־בְּךָ יֵאָמְרוּ לְעוֹלָם וַיִּגְדֵּ מֹשֶׁה
אֶת־דָּבָרֵי הָעַם אֶל־יְהוָה: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵךְ
אֶל־הָעַם וְקַדְשֵׁתָם הַיּוֹם וּמָחָר וּכְבָסוּ שַׂמְלֹתָם: וְהָיוּ נֹכְחִים
לַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי כִּי | בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי יֵרֵד יְהוָה לַעֲנִי כָל־הָעַם
עַל־הַר סִינַי: וְהַגְבַּלְתָּ אֶת־הָעַם סָבִיב לְאֹמֶר הַשְּׁמֵרוֹ לְכֶם
עֲלוֹת בְּהָר וּנְגַע בְּקֶצְהוּ כָל־הַנֶּגַע בְּהָר מוֹת יוֹמָת: לֹא־תִגַּע
בּוֹ יָד כִּי־סִקּוֹל יִסְקַל אוֹיֵרָה יֵיֵרָה אִם־בְּהֵמָה אִם־אִישׁ לֹא
יִחִיהַ בְּמִשְׁפַּח הַיֵּבֶל הַמָּה יַעֲלוּ בְּהָר: וַיֵּרֵד מֹשֶׁה מִן־הַהָר
אֶל־הָעַם וַיְקַדֵּשׁ אֶת־הָעַם וַיְכַבְּסוּ שַׂמְלֹתָם: וַיֹּאמֶר
אֶל־הָעַם הִינֵנּוּ נֹכְחִים לְשִׁלְשֵׁת יָמִים אֶל־תִּגְשׁוּ אֶל־אִשָּׁה:
וְהָיוּ בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי בְּהֵיטֵב הַבְּקָר וְהָיוּ קָלִית וּגְרָקִים וְעָנָן
כָּבֵד עַל־הָהָר וְקַל שֶׁפָּר חֲזַק מֵאֵד וַיַּחֲרֵד כָּל־הָעַם אֲשֶׁר
בְּמַחֲנֵה: וַיֵּצֵא מֹשֶׁה אֶת־הָעַם לְקִרְאת הַאֱלֹהִים
מִן־הַמַּחֲנֵה וַיִּתְיַצְבוּ בְּתַחֲתֵית הָהָר: וְהָרַ סִינַי עָשָׂן כְּלוֹ
מִפְּנֵי אֲשֶׁר יָרַד עָלָיו יְהוָה בְּאֵשׁ וַיַּעַל עֲשָׂנוּ כְּעֵשֶׂן הַכֹּפֶרֶת
וַיַּחֲרֵד כָּל־הָהָר מֵאֵד: וְהָיוּ קוֹל הַשׁוֹפָר הוֹלֵךְ וְחֲזַק מֵאֵד
מֹשֶׁה יִדְבֹר וְהָאֱלֹהִים יַעֲנֵנוּ בְּקוֹל: וַיֵּרֵד יְהוָה עַל־הָרַ סִינַי
אֶל־רֹאשׁ הָהָר וַיִּקְרָא יְהוָה לְמֹשֶׁה אֶל־רֹאשׁ הָהָר וַיַּעַל
מֹשֶׁה: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה רַד הַעֵד בְּעַם פְּרִי־הָרִסוֹ
אֶל־יְהוָה לְרֹאשׁוֹ וּנְפֹל מִמֶּנּוּ רָב: וְגַם הַכֹּהֲנִים הַנִּגְשִׁים
אֶל־יְהוָה יִתְקַדְּשׁוּ פְּרִי־פָרְץ בָּהֶם יְהוָה: וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה
אֶל־יְהוָה לֹא־יוֹכֵל הָעַם לַעֲלֹת אֶל־הָרַ סִינַי כִּי־אֲתָהּ
הַעֲדֵתָהּ בָּנוּ לְאֹמֶר הַגִּבֹּל אֶת־הָהָר וְקַדְשֵׁתוֹ: וַיֹּאמֶר אֵלָיו
יְהוָה לְרִדֵּד וְעֲלִיתָ אֲתָהּ וְאַהֲרֹן עִמָּךְ וְהַכֹּהֲנִים וְהָעַם
אֶל־יְהִרְסוּ לַעֲלֹת אֶל־יְהוָה פְּרִי־פָרְץ־בָּם: וַיֵּרֵד מֹשֶׁה
אֶל־הָעַם וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם:

וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים מִצְרַיִם אֶת יַעֲקֹב אִישׁ
וּבֵיתוֹ בָּאוּ: רְאוּבֵן שְׁמַעוֹן לֹוֹי וַיהוּדָה: יִשְׁשַׁכָּר זְבוּלֹן
וּבִנְיָמִן: דָּן וְנַפְתָּלִי גָד וְאָשֶׁר: וַיְהִי כָל־נַפְשׁ יִצְאֵי יִרְדְּיָעֲקֹב
שִׁבְעִים נֶפֶשׁ וַיֹּסֵף הִנֵּה בְּמִצְרַיִם: וַיָּמָת יוֹסֵף וְכָל־אֶחָיו
וְכָל הַדּוֹר הַהוּא: וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל פָּרוּ וַיִּשְׂרְצוּ וַיִּרְבּוּ וַיַּעֲצִמוּ
בְּמֵאֵד מֵאֵד וַתִּמְלֵא הָאָרֶץ אֹתָם: וַיִּקַּם מֶלֶךְ־חֲדָשׁ
עַל־מִצְרַיִם אֲשֶׁר לֹא־יָדַע אֶת־יוֹסֵף: וַיֹּאמֶר אֶל־עַמּוֹ הִנֵּה
עַם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל רַב וְעָצוּם מִמֶּנּוּ: הֲבֵי נִתְחַכְמָה לוֹ פְּרִי־רִבָּה
וְהָיָה כִּי־תִקְרָאנָה מִלְחָמָה וְנוֹסַף גַּם־הוּא עַל־שִׁנְאֵינוּ
וְנִלְחַם־בָּנוּ וְעָלָה מִן־הָאָרֶץ: וַיִּשְׁמְעוּ עָלָיו שָׂרֵי מִסִּים לְמַעַן
עַנְתוּ בְּסִבְלָתָם וַיִּבְּנוּ עֲרֵי מִסְכְּנוֹת לְפָרְעָה אֶת־פִּתְּם
וְאֶת־דַּעֲמָסָם: וְכֹאשֶׁר יַעֲנֵנו אֹתוֹ כֵּן יִרְבֶּה וְכֵן יִפְרָץ וַיִּקְצֹו
מִפְּנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל: וַיַּעֲבְדוּ מִצְרַיִם אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּפָרְץ:
וַיִּמְרֹרוּ אֶת־חַיֵּיהֶם בַּעֲבֹדָה קָשָׁה בְּחֹמֶר וּבִלְבָנִים
וּבְכֹל־עֲבֹדָה בְּשָׂדֵה אֶת כָּל־עֲבֹדָתָם אֲשֶׁר־עֲבָדוּ בָהֶם
בְּפָרְץ:

בַּחֲדָשׁ הַשְּׁלִישִׁי לַצֵּאת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם בַּיּוֹם
הַזֶּה בָּאוּ מִדְּבַר סִינַי: וַיִּסְעוּ מִרְפִּידִים וַיָּבֹאוּ מִדְּבַר סִינַי
וַיַּחֲנוּ בְּמִדְבָר וַיַּחֲוֹשֶׂם יִשְׂרָאֵל נֶגֶד הָהָר: וּמֹשֶׁה עָלָה
אֶל־הָאֱלֹהִים וַיִּקְרָא אֵלָיו יְהוָה מִן־הָהָר לֵאמֹר כֹּה תֹאמַר
לְבֵית יַעֲקֹב וַתִּגִּד לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל: אֲתָם רְאִיתֶם אֲשֶׁר
עָשִׂיתִי לְמִצְרַיִם וְאֵשָׂא אֶתְכֶם עַל־כַּנְפֵי נְשָׂרִים וְאָבֹא
אֲתָכֶם אֵלָי: וְעַתָּה אִם־שָׁמוּעַ תִּשְׁמְעוּ בְּקוֹלִי וְשַׁמְרֹתֶם
אֶת־בְּרִיתִי וְהִיִּיתֶם לִי סִגְלָה מִכָּל־הָעַמִּים כִּי־לִי כָל־הָאָרֶץ:
וְאֲתָם תִּהְיוּ לִי מִמְּלַכַת כְּהֵנִים וְגוֹי קָדוֹשׁ אֵלֶּה הַדְּבָרִים
אֲשֶׁר תִּדְבַר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: וַיָּבֹא מֹשֶׁה וַיִּקְרָא לְזֻקְנֵי
הָעַם וַיִּשֶׂם לְפָנֵיהֶם אֶת כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר צִוָּהוּ
יְהוָה: וַיַּעֲנֵנו כָּל־הָעַם יַחְדָּו וַיֹּאמְרוּ כָל אֲשֶׁר־דִּבֶּר יְהוָה

פיוטים למעמד הר סיני

יום יום אודה / סימן יצחק מסורת בבל

פיוט המתאר את מעמד הר סיני וקבלת התורה.
הפיוט המרכזי במסורת יהודי בבל לחג השבועות.

יום יום אודה לאל אשר בחר בנו
מן העמים לסגלה לו לקחנו
על הר סיני את תורתו הנחילנו
עשרת דברות קדשו השמיענו

צבא מרום רבותים ירדו עמו
בעת אשר נגלה לישראל עמו
מסיני בא וזרח משעיר למו
בקול שופר חזק מאד יעננו

חרד ורגז הר סיני עת ביאתו
להנחיל דת לישראל סגלתו
על יד משה עבד אל נאמן ביתו
ושם עין בעין ראתה עינינו

קדוש, כאז תגלה מלכותך עלי
למקדשי שובך ושכון תוף אהלי
ולי הטה שלום כמי נהר אולי
ועינינו יראו וישמח לבנו

אתה נגלית / מחבר לא ידוע מסורת חסידות פוריסוב וברסלב

פיוט זה, המתאר את מעמד הר סיני, פתח את פסוקי חטיבת
ה"שופרות" בתפילת מוסף של ראש השנה. במסורות חסידות
פוריסוב וברסלב שרים פיוט זה בניגון במיוחד לחג השבועות.

אתה נגלית בענו כבודך על עם קדשך לדבר עמם
מן השמים השמעם קולך ונגלית עליהם בערפלי טהר
גם העולם כלו חל מפניך וגבריות בראשית חרדו ממך

בהגלותך מלכנו על הר סיני ללמד לעמך תורה ומצות
ותשמיעם את הוד קולך ודברות קדשך מלהבות אש
בקולות וברקים עליהם נגלית ובקול שופר עליהם הופעת

ה' אלהינו / ר' דוד אביחצירא מרוקו, המאות ה-19-20

פיוט ממסורת יהודי מרוקו המתאר את מעמד הר סיני
ועשרת הדיברות כטקס חתונה בין הקב"ה לישראל.
כל בית נחתם בשיבוץ של פסוק מקראי המסיים
במילה "טוב".

ה' אלהינו על יד משה רבנו
לקח טוב נתן לנו הודו לה' כי טוב

דודי ירד לגנו במצוותיו צננו
וככלה קדשנו סור מרע ועשה טוב

וביום השבת קדש חתן כלתו קדש
הוא יום ששה להדש כשבת אהים מה טוב

דגלו עלי אהבה ה' מסיני בא
דודי דגול מרבבה ותרא אותו כי טוב

אנוכי ולא יהיה ה'ה הנה ויהיה
דבר ממית ומחיה הוא הישר והטוב

ברוך הוא וברוך שמו לא תשא לשוא שמו
אשר צנה לעמו אמר אלהים לא טוב

יום השבת מנוחה קול ששון וקול שמחה
לא יגון ואנחה והנה האור כי טוב

חיים וחסד לך אביך ואמך
אם תכבד כל ימך ארך ימים וגם טוב

צלם אלהים ודמות גם חיות גם בהמות
לא תרצח כי מות תמות כי ה' לכל טוב

ישר חיל לא תנאף לא מלאך ולא שרף
אזי אזי לא יחרה אף אהב ימים לראות טוב

רחק תרחק לא תעשה כי אם בתורת משה
לא תגנב לא תכסה טעמו וראו טוב

אמת קנה אל תמכר לא תחמוד זכר תזכר
לא תענה כשכור ומצוות אל תמנע טוב

חסין קדוש חננו קבל תפילתנו
זך וישר עננו חסדך מחיים טוב

וְכַל־הָעַם רֹאִים אֶת־הַקּוֹלֹת וְאֶת־הַלְפִידִם וְאֵת קוֹל הַשֹּׁפָר וְאֶת־הַהָר עֹשֶׂן וַיֵּרָא הָעַם וַיִּנְעוּ וַיַּעֲמִדוּ מֵרֶחֶק: וַיֹּאמְרוּ אֶל־מֹשֶׁה דַּבֵּר־אֵתָהּ עִמָּנוּ וְנִשְׁמָעָה וְאֶל־יְדַבֵּר עִמָּנוּ אֱלֹהִים פְּנִימֹת: וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־הָעַם אֶל־תִּירְאוּ כִּי לִבְעֻבּוֹר נִסּוּת אֶתְכֶם בָּא הָאֱלֹהִים וּבַעֲבוּר תִּהְיֶה יְרֵאתוֹ עַל־פְּנֵיכֶם לְבַלְתִּי תַחֲטְאוּ: וַיַּעֲמֵד הָעַם מֵרֶחֶק וּמֹשֶׁה נָגַשׁ אֶל־הָעַרְפֶּל אֲשֶׁר־שָׁם הָאֱלֹהִים:

וַיִּכַּס הָעַן אֶת־אָהֶל מוֹעֵד וַיִּכְבֹּד יְהוָה מְלֵא אֶת־הַמִּשְׁכָּן: וְלֹא־יָכֹל מֹשֶׁה לְבוֹא אֶל־אָהֶל מוֹעֵד כִּי־שָׁכַן עָלָיו הָעַן וַיִּכְבֹּד יְהוָה מְלֵא אֶת־הַמִּשְׁכָּן: וּבַהֲעֵלוֹת הָעַן מֵעַל הַמִּשְׁכָּן יִסְעוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּכָל מַסְעֵיהֶם: וְאִם־לֹא יַעֲלֶה הָעַן וְלֹא יִסְעוּ עַד־יוֹם הָעֲלֹתוֹ: כִּי עֲנֹן יְהוָה עַל־הַמִּשְׁכָּן יוֹמָם וְאִשׁ תִּהְיֶה לִלְיָלָה בּוֹ לְעֵינֵי כָל־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל בְּכָל־מַסְעֵיהֶם:

וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֶת כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה לְאִמֶּר: אֲנִכִּי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית עַבְדִּים: לֹא יִהְיֶה־לְךָ אֱלֹהִים אַחֵרִים עַל־פְּנֵי לֹא תַעֲשֶׂה־לְךָ פֶסֶל | וְכִלְתֻמוֹנָה אֲשֶׁר בְּשָׁמַיִם | מִמַּעַל וְאֲשֶׁר בָּאָרֶץ מִתַּחַת וְאֲשֶׁר בַּמַּיִם | מִתַּחַת לָאָרֶץ לֹא־תִשְׁתַּחֲוֶה לָהֶם וְלֹא תַעֲבֹדֵם כִּי אֲנִכִּי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֵל קַנָּא פֹקֵד עוֹן אָבֹת עַל־בְּנָיִם עַל־שְׁלֹשִׁים וְעַל־רִבְעִים לְשֹׁנְאֵי: וְעָשָׂה תִּסְדּ לְאֶלְפִים לְאֹהֲבֵי וּלְשֹׂמְרֵי מִצְוֹתַי: לֹא תִשָּׂא אֶת־שֵׁם־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְשׁוֹא כִּי לֹא יִנְקָה יְהוָה אֶת אֲשֶׁר־יִשָּׂא אֶת־שְׁמוֹ לְשׁוֹא: זְכוֹר אֶת־יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲבֹד וְעָשִׂיתָ כָּל־מְלֶאכֶתְךָ וַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שַׁבָּת | לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ לֹא־תַעֲשֶׂה כָּל־מְלֶאכֶה אֹתָהּ | וּבִנְיָה וּבִתְּךָ עַבְדְּךָ וְאִמְתְּךָ וּבַהֲמִתְּךָ וּגְרֶךָ אֲשֶׁר בְּשַׁעְרֶיךָ כִּי שֵׁשֶׁת־יָמִים עָשָׂה יְהוָה אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ אֶת־הַיָּם וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר־בָּם וַיִּנַּח בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי עַל־כֵּן בֵּרַךְ יְהוָה אֶת־יוֹם הַשַּׁבָּת וַיְקַדְּשֵׁהוּ: כַּבֵּד אֶת־אָבִיךָ וְאֶת־אִמְךָ לְמַעַן יָאֲרְכּוּן יָמֶיךָ עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נָתַן לְךָ: לֹא תִרְצַח: לֹא תִנְאַף: לֹא תִגְנֹב: לֹא־תַעֲנֶה בְרַעַף עַד שֹׁקֶר: לֹא תַחַמֵּד בֵּית רֵעֶךָ לֹא־תַחַמֵּד אִשְׁת רֵעֶךָ וְעַבְדוֹ וְאִמְתוֹ וְשׁוֹרְוֹ וְחֲמֹרוֹ וְכֹל אֲשֶׁר לְרַעֲךָ:

אֶת־הָרֹאשׁ וְאֶת־הַפָּדָר עַל־הַעֲצִים אֲשֶׁר עַל־הָאֵשׁ אֲשֶׁר
עַל־הַמִּזְבֵּחַ: וְקָרְבוּ וַיִּכְרְעוּ יָרְמֵץ בְּמַיִם וְהִקְטִיר הַכֹּהֵן
אֶת־הַכֹּל הַמִּזְבֵּחַ עַל־הָאֵשׁ רִיחַ־נִיחֹחַ לַיהוָה:

וְכָל־מַעֲשֵׂי הָאָרֶץ מִזְרַע הָאָרֶץ מִפְּרֵי הָעֵץ לַיהוָה הוּא
קָדֵשׁ לַיהוָה: וְאִם־גָּאֵל יִגָּאֵל אִישׁ מִמַּעֲשָׂיו חֲמִשִּׁיתוֹ יִסֹּף
עָלָיו: וְכָל־מַעֲשֵׂי בָקָר וְצֹאן כָּל אֲשֶׁר־יַעֲבֹר תַּחַת הַשֶּׁבֶט
הָעֵשִׂירִי יִהְיֶה־קָדֵשׁ לַיהוָה: לֹא יִבָּקֵר בַּיַּיִטּוֹב לָרַע וְלֹא
יִמִּירָנוּ וְאִם־הִמָּר יִמִּירָנוּ וְהִי־הוּא וְתַמּוּרָתוֹ יִהְיֶה־קָדֵשׁ
לֹא יִגָּאֵל: אֵלֶּה הַמִּצְוֹת אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה אֶל־בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל בְּהַר סִינַי:

וַיִּקְרָא אֶל־מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר יְהוָה אֵלָיו מֵאֵל מוֹעֵד לֵאמֹר:
דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אָדָם כִּי־יִקְרִיב מִכֶּם
קָרְבוֹ לַיהוָה מוֹהֲבֵהֶמָּה מוֹהֲבֵקָר וּמוֹהֲצֵאן תִּקְרִיבוּ
אֶת־קָרְבַּנְכֶם: אִם־עֲלָה קָרְבְּנוֹ מוֹהֲבֵקָר זָכַר תָּמִים
יִקְרִיבֵנוּ אֶל־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד יִקְרִיב אֹתוֹ לָרִצְנוֹ לִפְנֵי
יְהוָה: וְסָמַךְ יָדוֹ עַל רֹאשׁ הָעֵלָה וְנִרְצָה לוֹ לִכְפֹּר עָלָיו:
וְשִׁתַּט אֶת־בֶּן הַבָּקָר לִפְנֵי יְהוָה וְהִקְרִיבוּ בְנֵי אֹהֶל
הַכֹּהֲנִים אֶת־הַדָּם וְזָרְקוּ אֶת־הַדָּם עַל־הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב
אֲשֶׁר־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד: וְהַפְּשִׁיט אֶת־הָעֵלָה וְנִתַּח אֹתָהּ
לְנִתְחִיָּה: וְנָתַנוּ בְנֵי אֹהֶל הַכֹּהֵן אֵשׁ עַל־הַמִּזְבֵּחַ וְעָרְכוּ
עֲצִים עַל־הָאֵשׁ: וְעָרְכוּ בְנֵי אֹהֶל הַכֹּהֲנִים אֶת הַנִּתְחִים

במדבר

הַנְּשָׂאִים רֹאשֵׁי אֲבוֹת לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל: וַיֹּאמְרוּ אֶת־אֲדֹנָי צִוָּה
יְהוָה לָתֵת אֶת־הָאָרֶץ בְּנַחֲלָה בְּגוֹרָל לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְאֲדֹנָי
צִוָּה בִּיהוָה לָתֵת אֶת־נַחֲלַת צִלְפָּחֵד אַחִינוּ לְבָנֹתָיו: וְהָיוּ
לְאָחִד מִבְּנֵי שִׁבְטֵי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל לְנָשִׁים וְנִגְרַעַה נַחֲלָתוֹ
מִנַּחֲלַת אֲבֹתָיו וְנוֹסֵף עַל נַחֲלַת הַמָּטֵה אֲשֶׁר תִּהְיֶינָה לָהֶם
וּמִגֹּרֵל נַחֲלָתָנוּ יִגְרַע: וְאִם־יִהְיֶה הַיָּבֵל לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְנוֹסְפָה
נַחֲלָתוֹ עַל נַחֲלַת הַמָּטֵה אֲשֶׁר תִּהְיֶינָה לָהֶם וּמִנַּחֲלַת מִטֵּה
אֲבֹתָיו יִגְרַע נַחֲלָתוֹ: וַיֵּצֵא מֹשֶׁה אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַל־פִּי
יְהוָה לֵאמֹר כֹּן מִטֵּה בְנֵי־יוֹסֵף דְּבָרִים: זֶה הַדְּבָר אֲשֶׁר־צִוָּה
יְהוָה לְבָנוֹת צִלְפָּחֵד לֵאמֹר לְטוֹב בְּעֵינֵיהֶם תִּהְיֶינָה לְנָשִׁים
אֲךָ לְמִשְׁפַּחַת מִטֵּה אֲבֵיהֶם תִּהְיֶינָה לְנָשִׁים: וְלֹא־תִסָּבֵב
נַחֲלָה לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל מִמָּטֵה אֶל־מָטֵה כִּי אִישׁ בְּנַחֲלַת מִטֵּה
אֲבֹתָיו יִדְבֹקוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל: וְכִלְבַּת יִרְשֶׁת נַחֲלָה מִמִּטּוֹת
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְאָחִד מִמִּשְׁפַּחַת מִטֵּה אֲבִיָּה תִהְיֶה לְאִשָּׁה
לְמַעַן יִירָשׁוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אִישׁ נַחֲלַת אֲבֹתָיו: וְלֹא־תִסָּבֵב
נַחֲלָה מִמָּטֵה לְמָטֵה אַחֵר כִּי־אִישׁ בְּנַחֲלָתוֹ יִדְבֹקוּ מִטּוֹת
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: כֹּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה כֹּן עָשׂוּ בָנוֹת
צִלְפָּחֵד: וְתִהְיֶינָה מַחֲלָה תִרְצָה וְחֻגְלָה וּמִלְכָּה וְנִעָה בָנוֹת
צִלְפָּחֵד לְבְנֵי דָדֵיהֶן לְנָשִׁים: מִמִּשְׁפַּחַת בְּנֵי־מִנַּשֶׁה בְּרִי־יוֹסֵף
הָיוּ לְנָשִׁים וְתִהְיֶינָה נַחֲלָתוֹ עַל־מָטֵה מִשְׁפַּחַת אֲבִיָּה: אֵלֶּה
הַמִּצְוֹת וְהַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה בְּיַד־מֹשֶׁה אֶל־בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל בְּעַרְבַת מוֹאָב עַל יַרְדֵּן יְרֵחוֹ:

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה בְּמִדְבַר סִינַי בְּאֹהֶל מוֹעֵד בְּאָחִד
לְחֹדֶשׁ הַשְּׁנִי בְּשָׁנָה הַשְּׁנִיָּה לְצֵאתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לֵאמֹר:
שָׂאוּ אֶת־רֹאשׁ כָּל־עַדְת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל לְמִשְׁפַּחְתֶּם לְבֵית
אֲבֹתְכֶם בְּמִסְפַּר שְׁמוֹת כָּל־זָכָר לְגִלְגֹּלְתֶם: מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה
וּמַעְלָה כָּל־יֵצֵא צָבָא בְּיִשְׂרָאֵל תִּפְקְדוּ אֹתָם לְצַבֹּאתֶם
אֹתָהּ וְאֹהֶרֶן: וְאֹתְכֶם יִהְיוּ אִישׁ אִישׁ לְמָטֵה אִישׁ רֹאשׁ
לְבֵית־אֲבֹתָיו הוּא: וְאֵלֶּה שְׁמוֹת הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר יַעֲמְדוּ
אִתְּכֶם לְרֹאוּבוֹן אֲלִיצוֹר בֶּרֶשֶׁדִיאוֹר: לְשִׁמְעוֹן שְׁלֵמִיאֵל
בֶּרֶצְוִישִׁדָּי: לַיהוּדָה נַחֲשׁוֹן בֶּרֶעֱמִינָדָב: לִישָׁשָׁר נַתָּנָאֵל
בֶּרֶצְוִעַר: לְזַבּוּלֹן אֲלִיאָב בֶּרֶחֶלֹן: לְבְנֵי יוֹסֵף לְאֶפְרַיִם
אֲלִישָׁמַע בֶּרֶעֱמִיָּהוּד לְמִנַּשֶׁה גַּמְלִיאֵל בֶּרֶפְדֵּה־צוֹר: לְבִנְיָמִן
אֲבִידֹן בֶּרֶגְדֵּעֲנִי: לְדָן אַחִיעֶזֶר בֶּרֶעֱמִישִׁדָּי: לְאֲשֶׁר פְּגַעִיאֵל
בֶּרֶעֶכְרֹן: לְגָד אֲלִיסָף בֶּרֶדְעוֹאֵל: לְנִפְתָּלִי אַחִירַע בֶּרֶעִינָן:
אֵלֶּה קְרִיאֵי [קְרוּאֵי] הָעֵדָה נְשִׂאֵי מִטּוֹת אֲבוֹתֶם רֹאשֵׁי
אֲלֵפֵי יִשְׂרָאֵל הֵם: וַיִּקַּח מֹשֶׁה וְאֹהֶרֶן אֶת הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה
אֲשֶׁר נִקְבְּוּ בְשֵׁמוֹת: וְאֵת כָּל־הָעֵדָה הִקְהִילוּ בְּאָחִד לְחֹדֶשׁ
הַשְּׁנִי וַיִּתְּלְדוּ עַל־מִשְׁפַּחְתֶּם לְבֵית אֲבוֹתְכֶם בְּמִסְפַּר שְׁמוֹת
מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וּמַעְלָה לְגִלְגֹּלְתֶם: כֹּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה
אֶת־מֹשֶׁה וַיִּפְקְדֵם בְּמִדְבַר סִינַי:

וַיִּקְרְבוּ רֹאשֵׁי הָאֲבוֹת לְמִשְׁפַּחַת בְּנֵי־גִלְעָד בֶּרֶמְכִיר
בֶּרֶמִנַּשֶׁה מִמִּשְׁפַּחַת בְּנֵי יוֹסֵף וַיְדַבְּרוּ לִפְנֵי מֹשֶׁה וּלְפְנֵי

שמה לרשתה: למען תירא את יהוה אלהיך לשמר את כִּלְחֻקְתָּיו ומצותיו אשר אנכי מצוה אתה ובנה ובנה כל ימי חיך ולמען יארכו ימיה: ושמעת ישראל ושמרת לעשות אשר ייטב לה ואשר תרבו מאד כאשר דבר יהוה אלהי אבותיך לך ארץ זבת חלב ודבש:

שמע ישראל יהוה אלהינו יהוה | אחד: ואהבת את יהוה אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך: והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוה היום על לבבך: ושננתם לבניך ודברת בם בשבתך בביתך ובלכתך בדרך ובשכבך ובקומך: וקשרתם לאות על ידך והיו לטשפת בין עיניך: וכתבתם על מזוזת ביתך ובשעריך:

שבעה שבעת תספור לך מהחל חרמש בקמה תחל לספור שבעה שבעות: ועשית חג שבעות ליהוה אלהיך מסת נדבת ידך אשר תתן כאשר יברכה יהוה אלהיך: ושמחת לפני | יהוה אלהיך אתה ובנה ובתך ועבדך ואמתך והלוי אשר בשעריך והגר והיתום והאלמנה אשר בקרבך במקום אשר יבחר יהוה אלהיך לשכן שמו שם: וזכרת כי עבד היית במצרים ושמרת ועשית את החקים האלה:

ולא קום נביא עוד בישראל כמשה אשר ידעו יהוה פנים אל פנים: לכל האתות והמופתים אשר שלחו יהוה לעשות בארץ מצרים לפרעה ולכל עבדיו ולכל ארצו: ולכל היד החזקה ולכל המורא הגדול אשר עשה משה לעיני כל ישראל:

אלה הדברים אשר דבר משה אל כל ישראל בעבר הירדן במדבר בערבה מול סוף בין פארן ובין תפל ולבן וחצרת ודי זקב: אחד עשר יום מחרב דרך הרשעיר עד קדש ברנע: ויהי בארבעים שנה בעשתי עשר חדש באחד לחדש דבר משה אל בני ישראל ככל אשר צוה יהוה אתו אלהם: אחרי הכתו את סיחון מלך האמרי אשר יושב בחשבון ואת עוג מלך הבשן אשר יושב בעשתרת באדר עי: בעבר הירדן בארץ מואב הואיל משה באר את התור הן הזאת לאמר: יהוה אלהינו דבר אלינו בחרב לאמר רב לכם שבת בהר הזה: פנו | וסעו לכם ובאו הר האמרי ואל כל שכניו בערבה בהר ובשפלה ובנגב ובחוף הים ארץ הפניעני והלבנון עד הנהר הגדל נהר הפרת: ראה נתתי לפניכם את הארץ באור ורשו את הארץ אשר נשבע יהוה לאבותיכם לאברהם ליצחק וליעקב לתת להם ולזרעם אחריהם: ואמר אלכם בעת ההוא לאמר לא אוכל לבדי שאת אתכם: יהוה אלהיכם הרבה אתכם והנכם היום ככוכבי השמים לרב: יהוה אלהי אבותכם יסף עליכם ככם אלה פעמים ויברך אתכם כאשר דבר לכם:

וזאת המצוה החקים והמשפטים אשר צוה יהוה אלהיכם ללמד אתכם לעשות בארץ אשר אתם עברים

איילת חן / ר' שלום שבזי תימן, המאה ה-17

פיוטו של גדול משוררי תימן, המדמה את התורה לאהובה המנחמת את האדם בגלות, שולחנה וכוס יינה מזומנים לכול.

איילת חן בגלות תסמכני
ובלילה בתוך חיקה מלוני

לכוס יינה אני תמיד מזומן
ונתערב חמד יינה בייני

שתו דודים לעומתי ושכרו
והעירו לשכל רעיוני

בהיכל בת מלכים הכבודה
ושולחנה מזומן להמוני

זמן הפריד לכל רעים ודודים
אבל דודי באהבה ימשכני

יקשר חן וחסד על גברת
במעגל חן וחסד יזכרני

מפרשז בענן עבי שחקים
לרעיתי והיא תפיק רצוני

שעריה חמשים הם קבועים
זכות לאה בבינה תסעדני

תעורר אהבת רחל לבנים
בסוד מלכות עשירית תעלני

אלקים חיש לעמך ישועה
בעת רצון תצחצח גרוני

שלומי לב ברוב שלום תסובב
בני איש תם סגולת אב המוני

אשורר שירה / ר' רפאל ברוך טולידנו מרוקו, המאה ה-20

פיוט מפורסם המושר בהקשרים רבים של שבח ושמחה בתורה.

אשורר שירה לכבוד התורה
מפז יקרה זכה וגברה

נאמן שמו בחר בעמו
להיות לו לשמו אמה נבחרה

נגלה בכבודו, על סיני הודו
קרא לעבדו, לקבל תורה

נתנה לנו על יד רוענו
משה רבנו בחיר האמה

נאמן ביתו הביט בדמותו
גם נבואתו מראה מאירה

ישמח ישראל באהבת אל
כי הוא מנחיל אל לומדי תורה

אשרי הגבר על יצרו גובר
מישרים דובר בוחר בתורה

רבה נעימה תורה תמימה
פתי מחכימה עין מאירה

יהושע

שופטים

ויהי אחרי מות משה עבד יהוה ויאמר יהוה אלי יהושע ברננו משרת משה לאמר: משה עבדי מת ועתה קום עבר את הירדן הזה וכל העם הזה אל הארץ אשר אנכי נתן להם לבני ישראל: כל מקום אשר תדרוך כף רגלכם בו לכם נתתיו כאשר דברתי אל משה:

ויהי אחרי מות יהושע וישאלו בני ישראל ביהוה לאמר מי יעלה לנו אל הכנעני בתחלה להלחם בו: ויאמר יהוה יהודה יעלה הנה נתתי את הארץ בידו: ויאמר יהודה לשמעון אחיו עלה אתי בגורלי ונלחמה בכנעני והלכתי גם אני אתך בגורלך וילך אתו שמעון:

ויעבד ישראל את יהוה כל ימי יהושע וכל ימי הזקנים אשר האריכו ימים אחרי יהושע ואשר ידעו את כל מעשה יהוה אשר עשה לישראל: ואת עצמות יוסף אשר העלו בני ישראל | ממצרים קברו בשכם בחלקת השדה אשר קנה יעקב מאת בני חמור אבי שכם במאה קשיטה ויהיו לבני יוסף לנחלה: ואלעזר בראהרן מת ויקברו אתו בגבעת פינתס בנו אשר נפולו בהר אפרים:

ויעשרו כן בני בנימן וישאו נשים למספרם מרהמחלות אשר גזלו וילכו וישבו אל נחלתם ויבנו את הערים וישבו בהם: ויתהלכו משם בני ישראל בעת ההיא איש לשבטו ולמשפחתו ויצאו משם איש לנחלתו: בימים ההם אין מלך בישראל איש הישר בעיניו יעשה:

שמואל

מלכים

ויהי איש אחד מרהמתיים צופים מהר אפרים ושמו אלקנה בוריתם בראליהוא ברתחו בראוי אפרתי: בולו שתי נשים שם אחת חנה ושם השנית פננה ויהי לפננה ילדים ולחנה אין ילדים: גועלה האישה ההוא מעירו מימים | מימה להשתחית ולזבח ליהוה צבאות בשלה ושם שני בני עלי חפני ופנחס כהנים ליהוה:

והמלך דוד זקן בא בימים ויכסוהו בבגדים ולא יחס לו: ויאמרו לו עבדיו יבקשו לאדני המלך נערה בתולה ועמדה לפני המלך ויתהילו סכנת ושכבה בחיקו וחס לאדני המלך: ויבקשו נערה יפה בכל גבול ישראל וימצאו את אבישג השונמית ויבאו אתה למלך:

הכל נתן ארונה המלך למלך ויאמר ארונה אל המלך יהוה אלהיך ירצה: ויאמר המלך אל ארונה לא פיקננו אקנה מאותך במחיר ולא אעלה ליהוה אלהי עלות חנם וילך דוד את הגרון ואת הבקר בכסף שקלים חמשים: ויבן שם דוד מזבח ליהוה ויעל עלות ושלמים ויעתר יהוה לארץ ותעצר המגפה מעל ישראל:

וידבר אתו טבות ויתן את כסאו מעל כסא המלכים אשר אתו בבבל: ושנא את בגדי כלאו ואכל לחם תמיד לפניו כל ימי חייו: וארחתו ארחת תמיד נתנה לו מאת המלך דבריום ביום כל ימי חייו:

ישעיהו

ירמיהו

דברי ירמיהו ברחלקיהו מן הכהנים אשר בענתות בארץ בנימן: אשר היה דברי־הוה אליו בימי יאשיהו בראשון מלך יהודה בשלש־עשרה שנה למלכו: ויהי בימי יהויקים בריאשיהו מלך יהודה עד־תם עשתי עשרה שנה לצדקיהו בריאשיהו מלך יהודה עד־גלות ירושלים בתדש החמישי:

וידבר אתו טבות ויתן את־כסאו ממעל לכסא מלכים [המלכים] אשר אתו בבבל: גושנה את בגדי כלאו ואלל לחם לפניו תמיד כל־ימי חייו: וארחתו ארחת תמיד נתנה־לו מאת מלך־בבל דבר־יום ביום עד־יום מותו כל ימי חייו:

חזון ישעיהו בראמוץ אשר חזה על־יהודה וירושלם בימי עזיהו יותם אחז יחזקיהו מלכי יהודה: שמעו שמים והאזיני ארץ כי יהנה דבר בנים גדלתי ורוממתי והם פשעו בי: ידע שור קנהו וחמור אבוס בעליו ישראל לא ידע עמי לא התבונן:

כי כאשר השמים החדשים והארץ החדשה אשר אני עשה עמדים לפני נאם־הוה כן יעמד זרעכם ושמכם: והיה מדי־חדש בחדשו ומדי שבת בשבתו יבוא כל־בשר להשתחות לפני אמר יהוה: ויצאו וראו בפגרי האנשים הפשעים בי כי תולעתם לא תמות ואשם לא תכבה והיו דראון לכל־בשר: והיה מדי־חדש בחדשו ומדי שבת בשבתו יבוא כל־בשר להשתחות לפני אמר יהוה:

יחזקאל

תרי עשר

הושע

דבר־יהוה | אשר היה אל־הושע ברארי בימי עזיה יותם אחז יחזקיה מלכי יהודה ובימי ירבעם בריואש מלך ישראל: תחלת דבר־יהוה בהושע ויאמר יהוה אל־הושע לך קח־לך אשת זנונים וילדי זנונים כי־זנה תזנה הארץ מאחרי יהוה: וילך ויקח את־גמר בת־דבלים ופתר ותלד־לו בן:

מלאכי

זכרו תורת משה עבדי אשר צויתי אותו בחרב על־כל־ישראל חקים ומשפטים: הנה אנכי שלח לכם את אליה הנביא לפני בוא יום יהוה הגדול והנורא: והשיב לב־אבות על־בנים ולב בנים על־אבותם פראבוא והכיתי את־הארץ חרם: הנה אנכי שלח לכם את אליה הנביא לפני בוא יום יהוה הגדול והנורא:

ויהי | בשלשים שנה ברביעי בחמשה לחדש ואני בתוך־הגולה על־נהר־כבר נפתחו השמים ואראה מראות אלהים: בחמשה לחדש היא השנה החמישית לגלות המלך יוכיני: היה היה דבר־יהוה אלי־יחזקאל בראווי הכתו בארץ כשדים על־נהר־כבר ופתה עליו שם יד־יהוה:

ופאת־נגבה חמש מאות וארבעת אלפים מדה ושערים שלשה שער שמעון אחד שער יששכר אחד שער זבולן אחד: פאת־ימה חמש מאות וארבעת אלפים שעריהם שלשה שער גד אחד שער אשר אחד שער נפתלי אחד: סביב שמנה עשר אלף ושם־העיר מיום יהוה | שמה:

נרדי נתן ריחו / ר' אברהם אבן מוסה

מרוקו, המאה ה-19

פיוט המתבסס על המדרש שלפיו במעמד הר סיני התפשט ריח נפלא בכל העולם עם כל אמירה של מילה ממילות הדיברות. פיוט מסוג "רשות" (הקדמה) לתפילת "נשמת כל חי" בתפילת שחרית לשבועות.

נרדי נתן ריחו מלך במסבו
יום עשה ה' נגיל נשמח בו

אל נתן לעמו תורה תמימה
יפה כלבנה ברה כחמה
נותנת לפתאים דעת ומזמה
ירדה משחקים משמי רומה
לעם אשר אהב בכל לבבו

בחר ביעקב לנחלה לו
ישראל לסגלתו חלקו וחבלו
בהנחל עליון גוים המה גורלו
תחתית החר כלו תכו לרגלו
מלאכי אלהים עולים ויורדים בו

רצה בחר סיני לתת תורתו
עליו ובו ירד עם כל מרכבתו
ויצו את נביאו נאמן ביתו
לא יגעו בחר בקדשתו
רק במשוח היובל המה יעלו בו

הר סיני בו נגלה לעם זכהו
שם שם חק ומשפט ושם נטהו
עשר דברותיו שמה צנהו
לרום המעלות אז העלהו
למכון שבתו אשר שמה משכנו

מסועה וסער מפלט החישה
והוצא מתוך כור אבן הראשה
סמוך הנופלה עדה קדושה
נשמת חי תברך נערץ בקדשה
ורוח כל בשר נשמת חיים בו

* שימו לב שסדר הספרים בחלק הכתובים מבוסס על מסורת אחרת ושונה מהסדר המקובל בתנ"כים בני ימינו.

רות

אֲשֶׁר לֹא הִשְׁבִּית לְךָ גֹּאֵל הַיּוֹם וַיִּקְרָא שְׁמוֹ בְּיִשְׂרָאֵל:
וְהָיָה לְךָ לְמִשִּׁיב נֶפֶשׁ וּלְכֹלְכֵל אֶת־שִׁבְתְּךָ כִּי כִלְתָךְ אֶת־
שְׂרָאֵהְבִתְךָ יִלְדְתוּ אֲשֶׁר־הִיא טוֹבָה לְךָ מִשְׁבַּעַה בְּנִימִים:
וּתְקַח נְעָמִי אֶת־הַלֵּל וּתְשִׁתְּהוּ בְּחִיקָהּ וּתְהִי־לוֹ
לְאִמָּנָה: וּתְקַרְאֶנָּה לוֹ הַשְּׁכֵנֹת שֵׁם לְאִמֹר יִלְד־בְּן
לְנְעָמִי וּתְקַרְאֶנָּה שְׁמוֹ עוֹבֵד הוּא אֲבִי־יִשִׁי אֲבִי דָּוִד:
וְאַלֶּה תוֹלְדוֹת פְּרָצַי פְּרָצַי הוֹלִיד אֶת־חֲצֹרֹן: וְחֲצֹרֹן
הוֹלִיד אֶת־רֵם וְרֵם הוֹלִיד אֶת־עַמִּינָדָב: וְעַמִּינָדָב הוֹלִיד
אֶת־נַחֲשׁוֹן וְנַחֲשׁוֹן הוֹלִיד אֶת־שְׁלֹמֹה: וְשְׁלֹמֹן הוֹלִיד
אֶת־בְּעָזָה וּבְעָזָה הוֹלִיד אֶת־עוֹבָד: וְעוֹבָד הוֹלִיד אֶת־יִשִׁי
וְיִשִׁי הוֹלִיד אֶת־דָּוִד:

וַיְהִי בִימֵי שְׁפֹט הַשְּׁפֹטִים וַיְהִי רָעַב בְּאֶרֶץ וְיִלְךָ אִישׁ מִבֵּית
לֶחֶם יְהוּדָה לְגוֹר בְּשׂוּדֵי מוֹאָב הוּא וְאִשְׁתּוֹ וּשְׁנֵי בְנָיו: וְשֵׁם
הָאִישׁ אֱלִימֶלֶךְ וְשֵׁם אִשְׁתּוֹ נְעָמִי וְשֵׁם שְׁנֵי־בְנָיו | מַחְלוֹן
וְכַלְיוֹן אֶפְרָתִים מִבֵּית לֶחֶם יְהוּדָה וַיָּבֹאוּ שְׂדֵי־מוֹאָב
וַיַּהֲדוּ־שָׁם: וַיָּמָת אֱלִימֶלֶךְ אִישׁ נְעָמִי וּתְשָׂאֵר הָיָא וּשְׁנֵי
בְנָיָה: וַיִּשְׂאוּ לָהֶם נָשִׁים מְאֹבִיּוֹת שֵׁם הָאֶחָת עֶרְפָּה וְשֵׁם
הַשְּׁנִית רֹת וַיֵּשְׁבוּ שָׁם כְּעֹשֵׂר שָׁנִים: וַיָּמָתוּ גַם־שְׁנֵיהֶם
מַחְלוֹן וְכַלְיוֹן וּתְשָׂאֵר הָאִשָּׁה מִשְׁנֵי יִלְדִיהָ וּמְאִישָׁהּ: וּתְקַם
הִיא וְכִלְתֶּיהָ וּתֵשֵׁב מִשְׂדֵי מוֹאָב כִּי שָׁמְעָה בְּשׂוּדֵה מוֹאָב
כִּי־פָקַד יְהוָה אֶת־עַמּוֹ לְתֵת לָהֶם לֶחֶם:

וַיִּקַּח בְּעַז אֶת־רוֹת וּתְהִי־לוֹ לְאִשָּׁה וַיָּבֹא אֵלֶיהָ וַיִּתֵּן יְהוָה
לָהּ הַרְיוֹן וּתְלֵד בֵּן: וּתְאִמְרָנָה הַנָּשִׁים אֶל־נְעָמִי בְּרוּךְ יְהוָה

תהלים

תורת ה' תמימה משיבת נפש
עדות ה' נאמנה מחכימת פתי:

טוב לי תורת פיו מאלפי זָהָב וְכֶסֶף:

אֲשֶׁר־הָאִישׁ אֲשֶׁר | לֹא הָלַךְ בְּעֵצַת רְשָׁעִים וּבְדַרְךָ
חַטָּאִים לֹא עָמַד וּבְמוֹשֵׁב לְצִים לֹא יָשָׁב: כִּי אִם בְּתוֹרַת
יְהוָה חֲפָצוֹ וּבְתוֹרָתוֹ יִהְיֶה יוֹמָם וּלְיָלֵה: וְהָיָה כְּעֵץ שֶׁתּוֹלַד
עַל־פְּלִגֵי מַיִם אֲשֶׁר פְּרִיָו | יִתֵּן בְּעֵתוֹ וְעָלְהוּ לֹא־יִבּוֹל וְכֹל
אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה יִצְלִיחַ: לֹא־כֵן הַרְשָׁעִים כִּי אִם־כִּמְצָא
שֶׁר־תִּדְפְּנוּ רוּחַ: עַל־כֵּן | לֹא־יִקְמוּ רְשָׁעִים בְּמִשְׁפַּט
וְחַטָּאִים בְּעֵדֹת צְדִיקִים: כִּי־יִוָּדַע יְהוָה דָּרְךָ צְדִיקִים וְדָרְךָ
רְשָׁעִים תִּאבֵּד:

הָלְלוּ יְהוָה | הַלְלוּ־אֵל בְּקִדְשׁוֹ הַלְלוּהוּ בְּרִקְיעַ עֲזוֹ: הַלְלוּהוּ
בְּגְבוּרָתֵי הַלְלוּהוּ כְּרַב גְּדֻלוֹ: הַלְלוּהוּ בְּתִקְעַ שׁוֹפָר הַלְלוּהוּ
בְּנֶבֶל וּכְנֹר: הַלְלוּהוּ בְּתֹף וּמַחֲוֹל הַלְלוּהוּ בְּמִנִּים וְעוּגָב:
הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי־שִׁמְעַ הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי תְרוּעָה: כֹּל
הַנְּשָׁמָה תְהַלֵּל יְהוָה הַלְלוּ־יְהוָה:

משלי שלמה בַּדָּוִד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל: לְדַעַת חֲכָמָה וּמוֹסָר לְהַבְיִין אִמְרֵי בִינָה: לְקַחַת מוֹסֵר הַשֶּׁכֶל צְדָק וּמִשְׁפָּט וּמִיִּשְׂרָיִם:

פִּיהָ פִּתְחָהּ בְּחֲכָמָה וְתוֹרַת־חֹסֵד עַל־לְשׁוֹנָה: צוֹפִיָּה הַלִּיכּוֹת בֵּיתָהּ וְלֶחֶם עֲצָלוֹת לֹא תֹאכַל: קָמוּ בְּנֵיהָ וַיֹּאשְׁרוּהָ בְעֵלְהָ וַיְהַלְלֶהָ: רַבּוֹת בְּנוֹת עָשׂוּ חַיִּל וְאֵת עֲלִית עַל־כַּלְנֶה: שֶׁקֶר הַחַן וְהַבֵּל הַיָּפִי אֲשֶׁה יִרְאֵת־יְהוָה הִיא תִתְהַלֵּל: תְּנַגְּלָה מִפְּרֵי יְדִיָּה וַיְהַלְלוּהָ בְשָׁעָרִים מַעֲשֵׂיהָ:

אִישׁ הָיָה בְּאַרְצ־עוֹץ אִיּוֹב שָׁמוֹ וְהָיָה | הָאִישׁ הַהוּא תָם וַיִּשֶׁר וַיִּרְא אֱלֹהִים וְסָר מִרַע: וַיִּגְלְדוּ לוֹ שִׁבְעָה בָּנִים וְשְׁלוֹשׁ בָּנוֹת: וַיְהִי מְקַנְהוֹ שִׁבְעַת אֲלִפִּי־צֹאן וְשִׁלְשַׁת אֲלִפִּי גַמְלִים וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת צֶמֶד־בָּקָר וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת אֲתוֹנוֹת וְעַבְדָּה רַבָּה מְאֹד וַיְהִי הָאִישׁ הַהוּא גָדוֹל מִכָּל־בְּנֵי־קִדְם:

וְלֹא נִמְצָא נָשִׁים יָפוֹת כַּבְּנוֹת אִיּוֹב בְּכָל־הָאָרֶץ וַיִּתֵּן לָהֶם אֲבִיהֶם נַחְלָה בְּתוֹךְ אַחֵיהֶם: וַיְהִי אִיּוֹב אַחֲרֵי־זֹאת מֵאָה וָאַרְבָּעִים שָׁנָה וַיִּרְא [וַיִּרְאֶה] אֶת־בְּנָיו וְאֶת־בְּנֵי בְּנָיו אַרְבָּעָה דְרוֹת: וַיִּמָּת אִיּוֹב זָקֵן וְשִׁבְעַת יָמִים:

קהלת

דַּבְּרֵי קֹהֶלֶת בְּדָוִד מֶלֶךְ בִּירוּשָׁלַם: הַבַּל הַבָּלִים אָמַר קֹהֶלֶת הַבַּל הַבָּלִים הַכֹּל הַבָּל: מִה־יִתְרוֹן לְאָדָם בְּכָל־עֲמָלוֹ שִׁיעֲמַל תַּחַת הַשָּׁמַשׁ:

וַיִּתֵּר מִהֶמָּה בְּנֵי הַזָּהָר עֲשׂוֹת סִפְרִים הַרְבֵּה אֵין קוֹץ וְלֶהֱג הַרְבֵּה יִגַּעַת בְּשׂוֹר: סוּף דָּבָר הַכֹּל נִשְׁמָע אֶת־הָאֱלֹהִים יִרְא וְאֶת־מִצּוֹתָיו שְׁמוֹר כִּי־זָה כָּל־הָאָדָם: כִּי אֶת־כָּל־מַעֲשֵׂה הָאֱלֹהִים יָבֹא בְּמִשְׁפָּט עַל כָּל־נַעֲלָם אִם־טוֹב וְאִם־רָע: סוּף דָּבָר הַכֹּל נִשְׁמָע אֶת־הָאֱלֹהִים יִרְא וְאֶת־מִצּוֹתָיו שְׁמוֹר כִּי־זָה כָּל־הָאָדָם:

עת דודים כלה / מחבר לא ידוע

פיוט אהבה ברוח שיר השירים המושר בהקשרים שונים
בשבת, בפסח ובסוכות ובחתונות.

עת דודים כלה בואי לגני פרחי הגפן הגן רמוני

חלף הגשם הסתו עבר קומי רעיתי החשק גבר
נצא השדה נלין במדבר שם אתן דודי לך מקמד עיני

יפית ונעמת כשילג שגף דבש וחלב תחת לשונך
צאי נא ורעי בעקבי צאנך קולך השמיעיני מראף הראיני
.....

מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה לילה לא תשבות
מיום נדודך נשאתי ריבות עוד אם אשפחך תשפח מיני

אל גינת אגוז / מתוך: שיר השירים

לחן: שרה לוי תנאי

לקט פסוקים שהלחינה היוצרת שרה לוי תנאי.
הירידה אל גינת האגוז מסמלת את הכניסה לעולם הסוד
ברוח שיר השירים המדמה את מערכת היחסים בין הקב"ה
וישראל לאהוב ואהובה.

אל-גנת אגוז ירדתי לראות באבי הנחל
לראות הפרחה הגפן, הנצו הרמנים

לכה דודי נצא השדה נלינה בכפרים נשכימה לכרמים
נראה אם-פרחה הגפן, פתח הסמדר

עורי צפון ובואי תימן הפיחי גני יזלו בשמיו
יבא דודי לגנו ויאכל פרי מגדיו

שיר השירים

איכה

איכה | ישבה בדד העיר רבתי עם היתה כאלמנה רבתי
 בגוים שרתי במדינות היתה למס: בכו תבכה בלילה
 ודמעתה על לחיה אין לה מנחם מכל אהביה כל רעיה
 בגדו בה היו לה לאיבים: גלתה יהודה מעני
 ומרב עבדה היא ישבה בגוים לא מצאה מנוח כל רדפיה
 השיגוה בין המצרים:

למה לנצח תשכחנו תעזבנו לארץ ימים: השיבנו יהוה |
 אליך ונשוב [ונשובה] חדש ימינו כקדם: כי אם מאס
 מאסתנו קצפת עלינו עד מאד:
 השיבנו יהוה | אליך ונשוב [ונשובה] חדש ימינו כקדם:

שיר השירים אשר לשלמה: ישקני מנשיקות פיהו
 כי טובים דדי מין: לריח שמני טובים שמן תורק שמך
 על כן עלמות אהבוך:

כרמי שלי לפני האלף לה שלמה ומאתים לנטרים
 את פרוי: היושבת בגנים חברים מקשיבים לקולך
 השמיעני: ברח | דודי ודמה לה לצבי או לעפר האילים
 על הרי בשמים:

דניאל

אסתר

ויהי בימי אחשוורוש הוא אחשוורוש המלך מהדו ועד כוש
 שבע ועשרים ומאה מדינה: בימים ההם נשבת | המלך
 אחשוורוש על כסא מלכותו אשר בשושן הבירה: בשנת
 שלוש למלכו עשה משתה לכל שריו ועבדיו חיל | פרס
 ומדי הפרתמים ושרי המדינות לפניו:

וישם המלך אחשרש [אחשוורוש] | מס על הארץ ואי
 הים: וכל מעשה תקפו וגבורתו ופרשת גדלת מרדכי
 אשר גדלו המלך הלאהם כתובים על ספר דברי הימים
 למלכי מדי ופרס: כי | מרדכי היהודי משנה למלך
 אחשוורוש וגדול היהודים ורצוי לרב אחיו דרש טוב לעמו
 ודבר שלום לכל זרעו:

בשנת שלוש למלכות יהויקים מלך יהודה בא
 נבוכדנאצר מלך בבל ירושלם ויצר עליה: ויתן אדני בידו
 את יהויקים מלך יהודה ומקצת כלי בית האלהים
 ויביאם ארץ שניער בית אלהיו ואת הכלים הביא בית
 אוצר אלהיו: ויאמר המלך לאשפנז רב סריסיו להביא
 מבני ישראל ומזרע המלוכה ומן הפרתמים:

ומעת הוסר התמיד ולתת שקנץ שמם ימים אלף מאתים
 ותשעים: אשרי המחפה וגייע לימים אלף שלש מאות
 שלשים וחמשה: ואתה לך לקץ ותנוח ותעמד לגרלה
 לקץ הימיו:

דברי הימים א

עזרא ונחמיה

ובשנת אחת לכורש מלך פרס לכלות דברי יהוה מפי ירמיה
 העיר יהוה את רוחו כרש מלך פרס ויעברקול
 בכל מלכותו וגם במכתב לאמר: כה אמר כרש מלך פרס
 כל ממלכות הארץ נתן לי יהוה אלהי השמים והוא פקד
 עלי לבנות לו בית בירושלם אשר ביהודה: מיבכם
 מפלעמו יהי אלהיו עמו ויעל לירושלם אשר ביהודה ויבן
 את בית יהוה אלהי ישראל הוא האלהים אשר בירושלם:

זכרה להם אלהי על גאלי הפהנה וברית הפהנה והלויים:
 וטהרתים מפלינגר ואעמידה משמרות לפהנים וללויים
 איש במלאכתו: ולקרבן העצים בעתים מזמנות ולבכורים
 זכרה לי אלהי לטובה:

אדם שת אנוש: קינן מהללאל ירד: חנוך מתושלח למך:

למלאות דברי יהוה בפני ירמיהו עד רצתה הארץ
 את שבתותיה כל ימי השמה שבתה למלאות שבעים
 שנה:

ובשנת אחת לכורש מלך פרס לכלות דברי יהוה בפני
 ירמיהו העיר יהוה את רוחו כרש מלך פרס ויעברקול
 בכל מלכותו וגם במכתב לאמר: כה אמר ר
 כורש | מלך פרס כל ממלכות הארץ נתן לי יהוה אלהי
 השמים והוא פקד עלי לבנות לו בית בירושלם אשר
 ביהודה מיבכם מפלעמו יהוה אלהיו עמו ויעל:

אהוב מהר המור / סימן אלף בית מסורת יהודי תימן

פיוט תימני שמחברו אינו ידוע, מסוג "חדויה", שיר לליווי החתן ביום חתונתו. הפיוט מיוסד על דימוי מעמד הר סיני כמעמד של קידושין בין ישראל לתורה, ומושר גם בשמחת תורה. הפיוט כתוב על פי סדר אותיות האל"ף ב"ת, מזמן הליכה מאות לאות ושזירה של כל האותיות, אבני הבניין של התורה, לכדי רקמה שלמה.

נתן לי מורשה	סומך מהר המור	נתן לי מורשה	אהוב מהר המור
נתן לי מורשה	עוזר מהר המור	נתן לי מורשה	ברוך מהר המור
נתן לי מורשה	פודה מהר המור	נתן לי מורשה	גבור מהר המור
נתן לי מורשה	צדיק מהר המור	נתן לי מורשה	דגול מהר המור
נתן לי מורשה	קדוש מהר המור	נתן לי מורשה	הדור מהר המור
נתן לי מורשה	רחום מהר המור	נתן לי מורשה	ועד מהר המור
נתן לי מורשה	שומר מהר המור	נתן לי מורשה	זכאי מהר המור
נתן לי מורשה	תמים מהר המור	נתן לי מורשה	חנן מהר המור
נתן לי מורשה	תומך מהר המור	נתן לי מורשה	טהור מהר המור
נתן לי מורשה	תקיף מהר המור	נתן לי מורשה	ישר מהר המור
וקבלתי בקדושה	מורשה נחלתי	נתן לי מורשה	כביר מהר המור
כי יקח איש אשה	בקדושה שמעתי	נתן לי מורשה	לובש מהר המור
מאורשה מקודשה	אשה טובת מראה	נתן לי מורשה	מלך מהר המור
כי לעולם חסדו	הללויה כי טוב	נתן לי מורשה	נורא מהר המור

תהלים מזמור יט

למנצח מזמור לדוד:
השמים מספרים כבוד אל ומעשה ידיו מגיד הרקיע:
יום ליום יביע אמר ולילה ללילה יחודעת:
אין אמר ואין דברים בלי נשמע קולם:
בכל הארץ | יצא קום ובקצה תבל מליהם לשמש שם אהל בהם:
והוא כחתן יצא מחפתו ישיש כגבור לרוץ ארח:
מקצה השמים | מוצאו ותקופתו על קצותם ואין נסתר מחמתו:
תורת יהוה תמימה משיבת נפש עדות יהוה נאמנה מחכימת פתי:
פקודי יהוה ישירים משמחי לב מצות יהוה ברה מאירת עינים:
יראת יהוה | טהורה עומדת לעד משפטי יהוה אמת צדקו יחדו:
הנחמדים מזהב ומפז רב ומתוקים מדבש ונפת צופים:
גם עבדך נזהר בהם בשמרם עקב רב:
שגיאות מי יבין מנסתרות נקני:
גם מזדים | חשף עבדך אל־משלובי אז איתם ונקיתי מפשע רב:
יהיו לרצון | אמרי־פי והגיון לבי לפניך יהוה צורי וגאלי:

ירד דודי לגנו - כתובה לחג השבועות / ר' ישראל נג'ארה

צפת, המאה ה-16

פיוט מופלא המתאר את פרטי הסכם הנישואין בין הקב"ה לישראל בזיקה אל חג מתן תורה. לאחר שהשלמנו את כל מהלך התיקון, אפשר לחדש את "ברית הנישואין" עצמה.

איך החתן שר שרים ונגיד נגידים
יחיד ומיחד הוא מושיב יחידים
חכו ממתקים וכלו מחמדים

אמר ליקרה ונעימה הבת רבת מעלות
נשאה חן בעיניו מכל הנשים והבתולות
יפה כלבנה ברה כחמה אימה כנדגלות

ימים רבים תהיי לי ואני אליך לגואל
הנה שלחתי לך פקודים נחמדים מזהב על יד יקותיאל
הוי לי לאנתו כדת משה וישראל

ואנא אוקיר ואזון יתיכי ואכסה
כי אהיה עמך למסתור ולמחסה ולמכסה
והוכן בחסד כסא

ויהיבנא ליכי מהר בתוליכי
תורת חכם מקור חיים תחיי את ובניכי
הרופא לכל תחלואיכי הגואל משחת חייכי

ואצביאת כלתא דא והות ליה לאנתו
וברית עולם לקשר אמיץ ביניהם שות שותו
יומם ולילה לא ישבתו

ואצבי חתנא דנא והוסיף על עקר כתבתה
מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש באורייתא
וספרא וספרי ואגדה ותוספתא

הקדים לה בתורת מקדם רמ"ח מצות עשה מהן לא ימישון
כי אותם יום יום ידרושון
את הדרך ילכו בה ואת המעשה אשר יעשון

ועוד כתב לה בתורת מאחר מצות לא תעשה נקדשו
למנן שלש מאות וששים וחמשה פשו
מעשים אשר לא יעשו

ירד דודי לגנו לערגות בשמו
להתעלס עם בת נדיב ולפרוש עליה סכת שלומו
אפריון עשה לו המלך שלמה

שרפים ואופנים נטש ופרשיו ורכבו
ובין שדי אילת אהבים שם מסבו
ביום חתנתו וביום שמחת לבו

רעיתי יונתי באי אתי לדביר ואולם
כי למענך אעזב כל המוני מעלה וחילם
וארשתיה לי לעולם

אמרה אימה את שמעת דוד שמעתיהו
ואהבת עולם אהבתיהו
ישקני מנשיקות פיהו

לחפה נתרצתה מחולת המחנים
ויכנגד נעשה ונשמע לקחה ששים רבוא עדי עדדים
בחדש השלישי לצאת בני ישראל מארץ מצרים

ויהי הקשר אמיץ עם עם זו קנה בסניני
ואת ספר המקנה והחתום אקרא באזני המוני
הנה היא כתובה לפני

בששי בשבת אגיד את הרשום בכתב הנשתון
יום להנחיל אוהביו תורה אל חי נתפון
ששה ימים לחדש סיון

ביום מסיני בא וזרח משעיר אל נעלם
הופיע מהר פארן על מלכי גוים כלם
בשנת אלפים וארבע מאות וארבעים ושש לבריאת עולם

למנן שאנו מונין וקהל עדתי בכל תפוצותיה
פה בארץ הלזו ביד אל נתלו אשיותיה
כי הוא על ימים יסדה ועל נהרות יכוננה

וְשֵׁלָא יִמְשְׁכֵן כְּלֵי חֻמְדָּה וְלֹא יִמְכּוֹר
אֶךְ לְהִרְבּוֹת סִפְרִים תְּמִיד יִזְכּוֹר
אֶמֶת קִנְיָה וְאֵל תִּמְכּוֹר

וְשֵׁלָא יֵצֵא לְמִקּוּם רְחוּק אוֹ בְיָם יְשִׁים נְתִיבו
כִּי אִם סִפְרֵי תוֹרָה מְנַח נֶגֶד לְבוֹ
וְהִיתָה עִמּוֹ וְקָרָא בוֹ

וְכָל הַתְּנָאִים הַלְלוּ שְׁרִירִים וְקִיָּמִים
כְּצִבָּא הַשָּׁמַיִם בְּשַׁחֲקֵי נְרִשְׁמִים
לְעֵדֵי עַד וְלַעֲוֹלָמֵי עוֹלָמִים

וְנִשְׁבַּע הַחֲתָן לְקִיָּם כָּל דְּבָר לְהַמוֹנֵי
וְלְהַנְחִיל יֵשׁ לְאוֹהֲבָיו וְלַעֲוֹשֵׁי רְצוֹנֵי
נִשְׁבַּע אֲדָנֵי בֵּימֵינוּ

וְקִנְיָה הַחֲתָן קִינְיָנִים חֻמְשָׁה
וּמֵהֶם תוֹרָה וְתַעֲוָדָה וְסִגְלָה מֵאַרְשָׁה
וְהוֹצִיא אֶת הָאָבֶן הָרֵאשֶׁה

יָרָאוּ צְדִיקִים וַיִּשְׁמְחוּ וַיֵּאָכְלוּ אֶת פְּרִיָם
בְּתַעֲוָדָה אֲרָכָה מֵאַרְץ מִדְּבָר וּרְחֹבָה מִנֵּי יָם
וְהַכֹּל שְׁרִיר וְגִבּוֹר וְקִיָּם

וְקִיָּם עֲדוּת בֵּי־עֵקֶב וְתוֹרָה שֵׁם בְּיִשְׂרָאֵל בְּמֶרְץ
וְאָמַר לְהַקִּיָּם גְּדִרְיָה מֵאֵין פּוֹרֵץ פֶּרֶץ
וְאֶעֱיֵדָה לִי עֲדִים נְאֻמָּנִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ

יִשְׁמַח חֲתָן עִם כְּלָה לְקַחָהּ לוֹ לְגוֹרְלוֹ
וַיִּשְׁמַח לֵב כְּלָה בְּבַעַל נְעוּרֶיהָ וְתֹאמַר לְמַהֲלָלוֹ
אֲשֶׁרִי הָעַם שָׁכְכָה לוֹ

וְדָא נְדוּנְיָא דְהִנְעֵלַת לִיה כְּלֵתָא דְא לְעֵלוֹת וְלִרְאוֹת
מֵאֵת אָבִיהָ אֲדוֹן הַנִּפְלְאוֹת
לֵב לְדַעַת וְאַזְנִים לְשִׁמּוֹעַ וְעֵינַיִם לְרְאוֹת

נִמְצָא סֵף הַכֹּל בֵּין כְּתָבָה וְנְדוּנְיָא וְחֻקָּר כְּבוֹדָם
וְתוֹסַפְתָּ וּמֵאַחֵר וּמִקֶּדֶם
אֶת הָאֱלֹהִים יָרָא וְאֶת מִצּוֹתָיו שְׁמוֹר כִּי זֶה כָּל הָאָדָם

וְרָצָה הַחֲתָן לְזַכּוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל עִם גּוֹרְלוֹ
וְלְהַעֲלוֹת נְכֻסִים אֵלּוּ בְּפִרְיָ יְשׁוּהָ לוֹ
שְׂאֵם פָּחְתּוּ פָּחְתּוּ לוֹ וְאִם הוֹתִירוּ הוֹתִירוּ לוֹ

וְקִבַּל עָלָיו הַחֲתָן אַחֲרֵי שֵׁטֶר כְּתָבָה
לְאַתְפָּרְעָא מְכַל שְׁפֵר אֲרָג נְכֻסִין אִישׁ לֹא יִהְיֶה בָּהּ
מִחֶץ רֹאשׁ עַל אֲרֵץ רַבָּה

וְקִבְלוּ תְרוּוִיהוֹן תְּנָאִים נְאִים הַכֹּל בְּכֵתֵב נְאֻסְפוֹ אֲסוּף
כָּל אֶחָד מֵהֶם כְּאֲשֶׁר יִכְסוּף
תְּנָאֵי בֵּית דִּין מֵרֹאשׁ וְעַד סוּף

מַעֲשֵׂה יְדִיהָ לוֹ וְעָלָיו כָּל תְּכַשִּׁיטָהּ
בְּלִילָה שִׁירָה עִמָּה וּבִיּוֹם חוּט שֶׁל חֻסֵּד מְשׁוּף עָלֶיהָ
תִּנּוּ לָהּ מִפְּרֵי יְדִיהָ וַיְהִלְלוּהָ בְּשַׁעֲרֵים מַעֲשֵׂיהָ

וְהִרְשָׁה כְּמִנְהַג דָּת וְדִין עַל לוּחַ חֲרוּתָהּ
מְטוּבָה הַצְּפוּנָה לְצְדִיקִים עֵין לֹא רָאָתָהּ
עַלֶּה נַעֲלָה וַיִּרְשְׁנוּ אוֹתָהּ

וְהִדִּירָה תוֹרָה בְּקֶרֶן זְוִית מְעוּנָה
כָּל הַרוּצָה לְטוֹל יְטוֹל סַחֲרָה וְאַתְנַנָּה
וּמִמְדַּבֵּר מִתְּנָה

וְשֵׁלָא יִשָּׂא אִשָּׁה אַחֲרַת עָלֶיהָ מִלִּדֵי נְכָרִים הַנְּלוּזוֹת
כִּי אִם בְּבֵת שַׁעֲשׂוּעִים יִדְבַק וְאוֹתָהּ יְשִׁים בְּלֵב וּבְחֻזוֹת
לְזֹאת יִקְרָא אִשָּׁה כִּי מֵאִישׁ לְקַחָהּ זֹאת

וְשֵׁלָא יִנְיַחְנָה מִתּוֹךְ כַּעַס וְהִתְרַשְׁלוֹת
וְלֹא יֵאָכֵל עִמָּה לֶחֶם עֲצָלוֹת
נוֹהֵג בְּחֻכְמָה וְלֵאחֻז בְּסַכְלוֹת

ידיד נפש / ר' אלעזר אזכרי

צפת, המאה ה-16

הפיוט המוכר, שנכתב כבקשה על הייחוד וחשק האהבה, התקבל בכל קהילות ישראל, והוא מושר ברגעים מיוחדים של חיבור: קבלת שבת, שירת הבקשות, אשמורת הבוקר, ובמסורות רבות הוא גם חותם את תיקון ליל שבועות.

ידיד נפש אב הרחמן משך עבדך אל רצונך
ירוץ עבדך כמו איל ישתחוה מול הדרך
כי יערב לו דידותך מנפת צוף וכל טעם

הדור נאה זיו העולם נפשי חולת אהבתך
אנא אל נא רפא נא לה בהראות לה נעם זיון
אז תתחזק ותתרפא והיתה לך שפחת עולם

ותיק יקמו רחמיך וחוסה נא על בן אוהבך
כי זה כמה נכסף נכסף לראות בתפארת עזך
אנא אלי מחמד לבי חושה נא ואל תתעלם

הגלה נא ופרש חביב עלי את סכת שלומך
תאיר ארץ מכבודך נגילה ונשמחה בך
מהר אהוב כי בא מועד וחנני כימי עולם

חג שבועות שמח מצוות "הזמנה לפיוט"